

Μ Ν Η Μ Η + Π Ρ Ω Τ Ο Π Ο Ρ Ι Α

Οι μέρες του Covid 19 έφεραν την ανθρωπότητα αντιμέτωπη με τη μνήμη του θανάτου. Ίσως ποτέ άλλοτε, εκτός από περιόδους πολέμου, δεν στοχάζεται ο άνθρωπος τόσο βαθιά τον θάνατο, όσο συνέβη μαζικά απ' άκρου σ' άκρο σε όλη τη γη το τελευταίο διάστημα. Τότε ο άνθρωπος πιάνει ξανά τον μίτο της ζωής του και επαναπροσδιορίζεται. Μαθαίνει τι είναι σημαντικό και μαθαίνει να μην απελπίζεται. Ακόμα και όταν θανάσιμη σκοτεινιά τον περιζώνει, αυτός θα στραφεί προς το φως.

Σαν μέσα σε ένα μνήμα βρίσκονταν οι ιεραποστολικές σπουδές στην Ελλάδα για μια ολόκληρη ανθρώπινη γενιά. Η σκοτεινιά ήταν κυρίαρχη και δεν βρισκόταν ο δρόμος για το φως στον κλάδο της θεολογίας που μελετά την ιεραποστολή. Και η ιεραποστολή είναι η ανάσα της Εκκλησίας. Η ιεραποστολή είναι σύμφυτη με το εκκλησιαστικό γεγονός, είναι η συνέχεια του έργου του Θεού για τη σωτηρία του κτιστού Του κόσμου και ειδικότερα του ανθρώπου.

Ανθρωπίνως απελπιστήκαμε. Είμαστε χοϊκά, εύθραυστα πλάσματα. Οι χρόνοι όμως του Θεού δεν είναι ίδιοι με τους χρόνους του ανθρώπου. Ο Θεός έως άρτι εργάζεται. Κι εμείς, εργαζόμενοι ή αναπαυόμενοι, αδημονούντες ή προσκαρτερούντες, βλέπουμε το θαύμα του έργου του Θεού και ταπεινά δοξάζουμε.

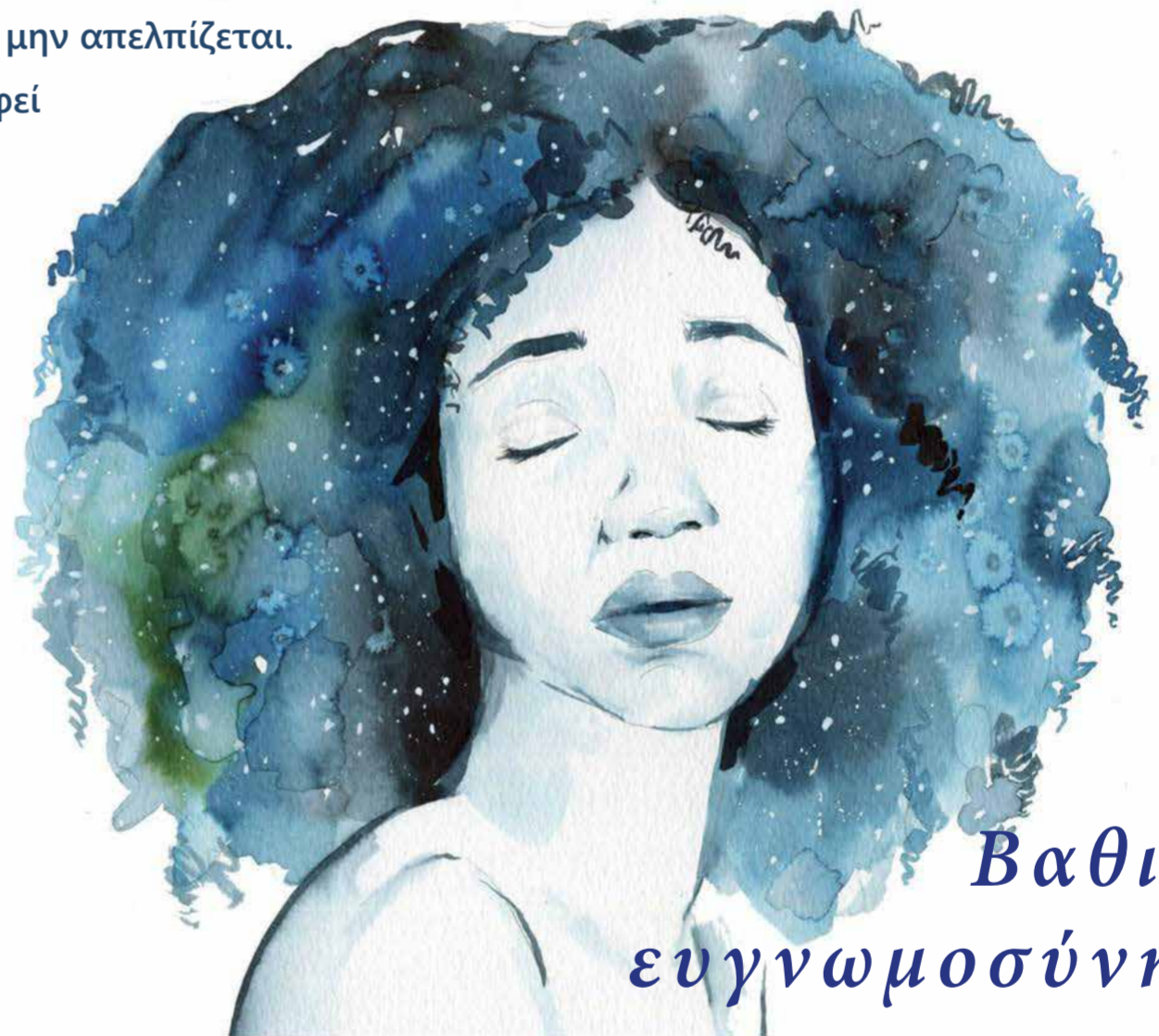
Ήρθε, καθώς φαίνεται ο καιρός, να καρπίσει ξανά ο σπόρος που ήταν βαθιά στη γη. Ένα μεγάλο ενδιαφέρον γεννιέται για τις ιεραποστολικές σπουδές, και παράλληλα σειρά εκπαιδευτικών προγραμμάτων προσφέρονται στο Πανεπιστήμιο και σε Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ενώ και διεθνείς οργανισμοί στο πλαίσιο της Ορθόδοξης Θεολογίας στρέφουν το βλέμμα τους στις ιεραποστολικές, διαπολιτισμικές και διαθρησκευτικές σπουδές.

Η θεωρία και η πράξη πρέπει να βαδίζουν χέρι χέρι. Η πράξη κομίζει την εμπειρία, τη βιωμένη αλήθεια της· η θεωρία αναστοχάζεται και συνδέει τα ποικίλα γεωγραφικά πλάτη με την ιστορία και την παράδοση της Εκκλησίας, αλλά και με τον σύγχρονο στοχασμό.

Οι καιροί μας κομίζουν μεγάλες αλλαγές. Ο συμπαγής και στέρεος κόσμος μας, με τη βεβαιότητα και ομορφιά των παραδόσεών του, έχει δώσει τη θέση του σε μια νέα πραγματικότητα, πολυσύνθετη, μεταβλητή, ταχύτατα εξελισσόμενη. Η θέση της Εκκλησίας δεν είναι αυτονόητη πια. Πληθυσμοί και πολιτισμοί συναντιούνται, συμπλέκονται, αλληλεπιδρούν. Τα παιδιά μας ζουν σε μια διεθνή πραγματικότητα, και ακόμα και βασικές ορίζουσες της ζωής τίθενται εν αμφιβολία με την κλιματική αλλαγή.

Είναι, καθώς φαίνεται καιρός, και ο θεολογικός λόγος αντί να κλειστεί σε μια αμυντική περιχαράκωση, να ανοίξει και να έρθει σε συνάντηση με τον κόσμο μας, όπως αυτός είναι σήμερα. Η κατάφαση του κόσμου, πλην της αμαρτίας, είναι προϋπόθεση για μια συνάντηση αγάπης, που όμως συνοδεύεται από πείρα και γνώση της θεολογίας και της παράδοσης, όπως αυτή εκδιπλώνεται στο πλαίσιο των ιεραποστολικών σπουδών.

Εδώ και λίγο καιρό, μια ομάδα ανθρώπων, ίδρυσε το επιστημονικό / πολιτιστικό / φιλανθρωπικό Σωματείο Φίλων των Διαπολιτισμικών, Διαθρησκευτικών και Ορθόδοξων Ιεραποστολικών Σπουδών, με την επωνυμία "Μνήμη και Πρωτοπορία". Μνήμη των πρωτοπόρων της ιεραποστολής και αγίων της Εκκλησίας μας, που χάραξαν τον δρόμο που βαδίζουμε, αλλά και μνήμη των πρωτοπόρων των ιεραποστολικών σπουδών στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ειδικότερα οι μορφές των τριών ιδρυτών του Τομέα Θρησκευολογίας, Φιλοσοφίας της Θρησκείας

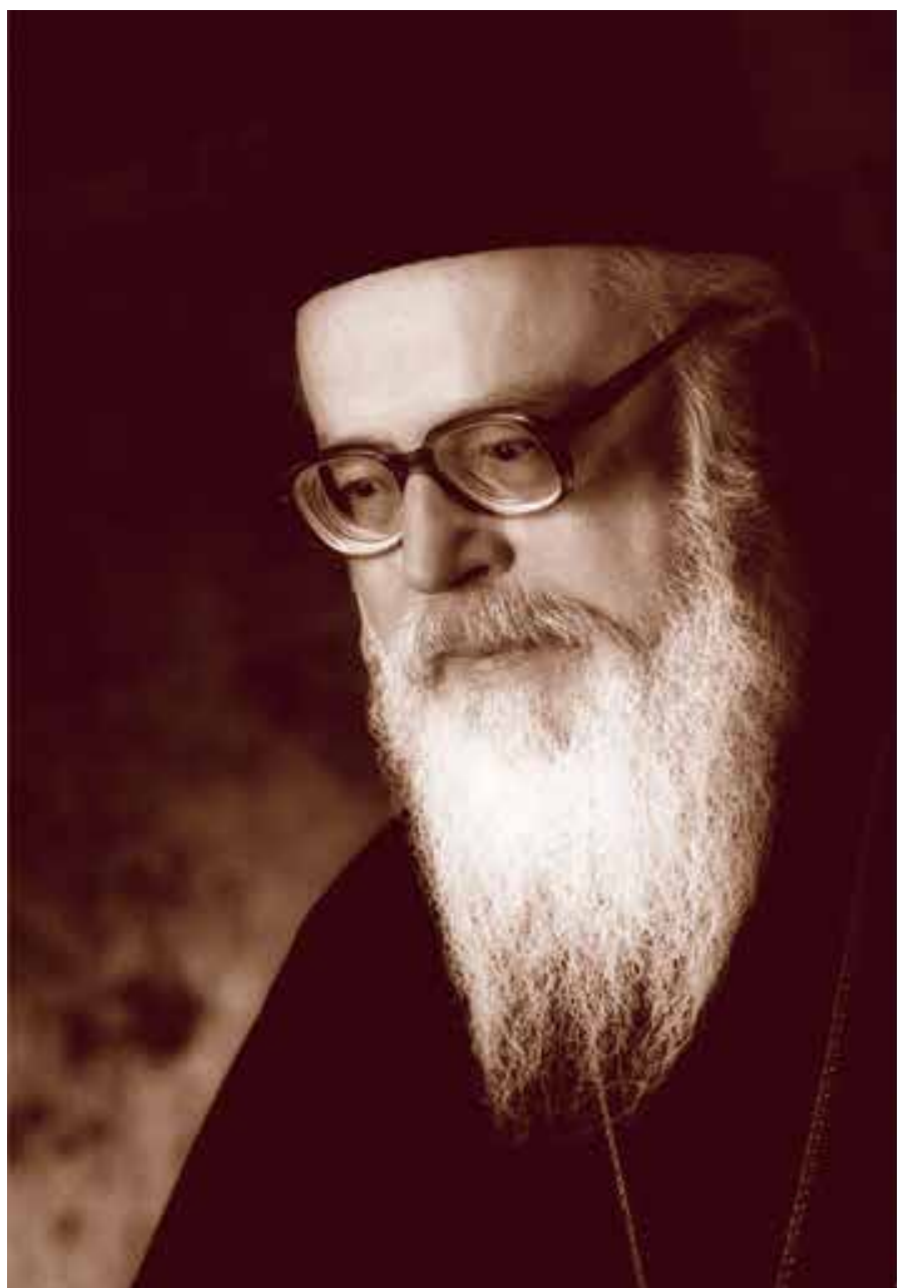
Τον νου σου στον Άδη και μην απελπίζεσαι!

Άγιος Σιλουανός

και Ιεραποστολικής το 1982, του θεμελιωτή των ιεραποστολικών σπουδών στην Ελλάδα αιμνήστου καθηγητή Ηλία Βουλγαράκη, του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου (Γιαννουλάτου) και του αιμνήστου καθηγητή Φιλοσοφίας της Θρησκείας με τη διεθνή του ακτινοβολία Νικολάου Νησιώτη, μας συνέχουν και μας εμπνέουν. Η μνήμη τους, η κατανόηση και ερμηνεία τους στην παράδοση της Εκκλησίας και ο θεολογικός τους λόγος, μας οδηγούν στη νέα μας πορεία, σε δρόμους και σήμερα ανεξερεύνητους και ανοιχτούς, δρόμους πρωτοποριακούς.

Οι άνθρωποι που συναντηθήκαμε εδώ, στο σωματείο "Μνήμη και Πρωτοπορία", καθηγητές, ερευνητές και φοιτητές, καθώς και ο "Όμιλος των Φίλων", απλών και απλόχερων ανθρώπων, θα στηρίξουμε τις ιεραποστολικές, διαπολιτισμικές και διαθρησκευτικές σπουδές ως σημαντικότερο κλάδο της Ορθόδοξης θεολογίας σήμερα. Θα ακούσετε για τα συνέδριά μας, τις ομιλίες και συναντήσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, βιβλία και περιοδικά και όσοι θέλετε θα γίνετε συνοδοιπόροι σε ό,τι επιλέξετε να είστε. Για τους ανθρώπους που ήρθαν και έρχονται επί τω αυτώ, βαθιά ευγνωμοσύνη!

Με τη σειρά που εικονίζονται από αριστερά προς τα δεξιά: Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας Αναστάσιος (Γιαννουλάτος), Ηλία Βουλγαράκης, Νίκος Νησιώτης.

Την Πέμπτη 15 Ιουλίου 2021, ώρα 20:00., πραγματοποιήθηκε η Συνέλευση της Προσωρινής Διοικούσας του Σωματίου «Μνήμη και Πρωτοπορία».
Η Διοικούσα συγκροτήθηκε σε σώμα.

Πρόεδρος, Δρ. Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα
Αντιπρόεδρος, Δρ. Παναγιώτης Βολάκης
Γραμματέας, Κα Θεοδώρα Παραγυιού
Ταμίας, Κος Βασίλειος Μυλωνάς
Μέλος, Δρ. Νίκος Τσιρέβελος

Έγινε ενημέρωση για διοικητικά, νομικά και οικονομικά ζητήματα του σωματίου και συζητήθηκε το Πρόγραμμα Δράσης.

Το παρόν Δελτίο Ενημέρωσης (Newsletter) εκδίδεται με την ευθύνη της προσωρινής Διοικούσας.

Τεύχος 1, Σεπτέμβριος 2021

Επιστημονικό / πολιτιστικό / φιλανθρωπικό Σωματείο
Φίλων των Διαπολιτισμικών, Διαθρησκευτικών
και Ορθόδοξων Ιεραποστολικών Σπουδών

Ιπποκράτους 146 — 114 72 Αθήνα
Τηλ. 210 810 4254
e-mail: contact@mnimi-protoporia.com
mnimi-protoporia.com

Θεολογία είναι η ερμηνεία του αιωνίου στο πρόσκαιρο.

Ηλίας Βουλγαράκης

Σας καλωσορίζουμε στους
Αθηναϊκούς Δωδεκάλογους
2021-2022.

Ένα σεμιναριακό πρόγραμμα
στον χώρο των διαπολιτισμικών,
διαθρησκευτικών και Ορθόδοξων
ιεραποστολικών σπουδών
που οργανώνεται από το
Επιστημονικό/πολιτιστικό/
φιλανθρωπικό Σωματείο
Φίλων των διαπολιτισμικών,
διαθρησκευτικών και Ορθόδοξων
ιεραποστολικών σπουδών

Μνήμη και Πρωτοπορία

σε συνεργασία με τη Θεματική
Ενότητα

Φιλοσοφίας της Θρησκείας και
Ιεραποστολικής
του Μεταπτυχιακού
Προγράμματος Θρησκευολογίας
του Τμήματος Κοινωνικής
Θεολογίας και Θρησκευολογίας του
ΕΚΠΑ.

Διαλέξεις - Αντιλογίες - Διάλογοι - Συζητήσεις

Αθηναϊκοί Δωδεκάλογοι 2021-2022

Διαπολιτισμικών, Διαθρησκευτικών και Ορθόδοξων Ιεραποστολικών Σπουδών

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε κάθε ενδιαφερόμενο. Λαμβάνει χώρα Δευτέ-
ρες στις 20:00 διαδικτυακά εδώ: <https://uoa.webex.com/meet/evivoulg>

Απαιτείται εγγραφή που είναι δωρεάν, εδώ: mnimi-protoporia.com

Συνιστούμε να έχετε κατεβάσει την εφαρμογή webex στον υπολογιστή σας.

Στις περιπτώσεις που αναφέρεται ειδικά, η συνάντηση θα διεξαχθεί και εκ
του σύνεγγυς ή υβριδικά. Αναζητήστε στην ιστοσελίδα το αναλυτικό πρό-
γραμμα.

Σε κάθε συνάντηση υπάρχει στο πρόγραμμα μια 35λεπτη ομιλία από διακε-
κριμένο ερευνητή ή καθηγητή, μέλος του Σωματείου Μνήμη και Πρωτοπο-
ρία, με θέμα της ειδικότητάς του, και μια σύντομη 10λεπτη απόκριση από
φοιτητή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Θρησκευολογίας, ΘΕ Φιλοσοφία
της Θρησκείας και Ιεραποστολική, απόφοιτο ή υποψήφιο διδάκτορα. Ακο-
λουθεί συζήτηση.

Η συναντήσεις θα βιντεοσκοπούνται. Για όσους μετέχοντες παρακολουθή-
σουν το 70% των συναντήσεων θα χορηγείται Βεβαίωση Παρακολούθησης.

ΔΕ 4 Οκτωβρίου 2021, 20:00

Φιλίππου διακόνου

1^η Συνεδρία

Έναρξη των εργασιών και χαιρετισμός:

Δρ. Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα

Χαιρετισμός εκ μέρους του διευθυντή
των μεταπτυχιακών Προγραμμάτων του
τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρη-
σκευολογίας του ΕΚΠΑ:

Καθ. Γεώργιος Φίλιας

Χαιρετισμός εκ μέρους της Θεματικής
Ενότητας Φιλοσοφίας της Θρησκείας και
Ιεραποστολικής:

Επ. Καθ. Χαράλαμπος Βέντης

Κεντρικός Ομιλητής:

Ομότ. Καθ. Δημήτριος Γόνης

Ηλίας Βουλγαράκης: Ο Θεμελιωτής
των Ιεραποστολικών Σπουδών στην
Ελλάδα

Απόκριση:

Βασίλειος Μυλωνάς

Η Ανάπτυξη της Επιστήμης της
Ιεραποστολικής και της Ιεραποστολικής
Θεολογίας στην Ελλάδα

ΔΕ 18 Οκτωβρίου 2021, 20:00

Λουκά Ευαγγελιστού

2^η Συνεδρία

Κεντρικός Ομιλητής:

Δρ. Παναγιώτης Βολάκης

Αγιότητα και Ιεραποστολή: Οι Άγιοι ως
Μάρτυρες της Πίστης

Απόκριση:

Θεοδώρα Παραγουίου

Μαρία Σκομπτσόβα, Η Αγία του
Παρισιού

ΔΕ 1 Νοεμβρίου 2021, 20:00

Κοσμά και Δαμιανού

3^η Συνεδρία

Κεντρικός Ομιλητής:

Δρ. Γρηγόρης Στουρνάρας

Σχέσεις Χριστιανικών,
Μουσουλμανικών και Εβραϊκών
Κοινοτήτων κατά την Οθωμανική
Περίοδο στον Ελλαδικό Χώρο

Απόκριση:

Βασίλης-Αλέξανδρος Παλαιοδημό- πουλος

Η Σημασία και οι Δυσκολίες
Συνύπαρξης Θρησκευτικών
Κοινοτήτων Σήμερα

ΔΕ 29 Νοεμβρίου 2021, 20:00

Παραμόνου και 370 Μαρτύρων
Μέρα Αλληλεγγύης στον Παλαιστινιακό
λαό

4^η Συνεδρία

Κεντρική ομιλήτρια:

Καθ. Νίκη Παπαγεωργίου

Μείζονες Θρησκευτικές Παραδόσεις
της Ασίας και οι Γυναίκες

Απόκριση:

Μαρία Δρούλου

Θέματα Φύλου και η Απήχηση του
Εκκλησιαστικού Λόγου στην Ελλάδα
Σήμερα

Δε 13 Δεκεμβρίου 2021, 20:00

Ευστρατίου, Λουκίας, Ορέστου

5^η Συνεδρία

Κεντρική ομιλήτρια:

Επ. Καθ. Χαρά Καραγιαννοπούλου

Θρησκεία και Ισότητα Φύλου:
Αποτυπίες μιας «Συγκρουσιακής»
Σχέσης στο Διεθνές Περιβάλλον

Απόκριση:

Αντζελίνα Γιαννοπούλου

Έμφυλη Ισότητα, Φεμινιστική
Χειραφέτηση και Θρησκεία στην
Ευρώπη. Το Πολιτικό Αίτημα του
Διαλόγου

ΔΕ 24 Ιανουαρίου 2022, 20:00

Οσίας Ξένης, Βαβύλα Ιερομάρτυρος

6^η Συνεδρία

Κεντρική ομιλήτρια:

Δρ. Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα

Βαβύλας εναντίον Απόλλωνα. Πειθώ
ή Επιβολή; Θρησκευτικές Συγκρούσεις
και Συναντήσεις στην Ύστερη
Αρχαιότητα

Απόκριση:

Στέλλα Σουεγιάννη

Ένα Σχόλιο στον Λόγο του Μ. Βασιλείου
«Πρὸς τοὺς Νέους, ὅπως ἂν ἐξ
ἐλληνικῶν ὄφελοῖντο λόγων»

ΔΕ 7 Φεβρουαρίου 2022, 20:00

Παρθενίου επισκόπου Λαμψάκου, οσίου
Λουκά του Στειριώτη

7^η Συνεδρία

Κοπή Πίττας στον Άγιο Νικόλαο

Ραγκαβά | Υβριδική Συνάντηση εκ του
σύνεγγυς και ηλεκτρονικά

Κεντρικός Ομιλητής:

π. Δρ. Αλέξανδρος Καριώτογλου

Δυνατότητες και Δυσκολίες για έναν
Χριστιανομουσουλμανικό Διάλογο
Σήμερα

Απόκριση:

Ρόνι Μπου Σάμπα

Διάλογος και Συνύπαρξη: Η Εμπειρία
του Λιβάνου

ΔΕ 21 Φεβρουαρίου 2022, 20:00

Τιμοθέου εν Συμβόλοις, Ευσταθίου Αντιο-
χείας

8^η Συνεδρία

Κεντρική ομιλήτρια:

Καθηγήτρια Νίκη Τσιρώνη

Αγία Φιλοθέη η Αθηναία: Σκέψεις για
τη Γυναικεία Ταυτότητα σε Δύσκολους
Καιρούς

Απόκριση:

π. Γαβριήλ Γιαννόπουλος

Αγία Νίνα η Ισαπόστολος: Μια Ιστορία
Αλλοτινών Καιρών;

Μίνα Βολάκη

Λίγα Λόγια για τη Γερόντισσα Ανθούσα
της Ευαγγελιστρίας Βοιωτίας, Παραμο-
νή της Εορτής

ΔΕ 21 Μαρτίου 2022, 20:00

Ιακώβου Οσίου του Ομολογητού

9^η Συνεδρία

Κεντρική ομιλήτρια:

Δρ. Καλλιρρόη Ακανθοπούλου

Η Διδασκαλία της Θρησκείας
σε Διαπολιτισμικό Εκπαιδευτικό
Περιβάλλον

Απόκριση:

Βασιλική Γαρουφαλιά

Η Συμπερίληψη στην Εκπαίδευση

ΔΕ 11 Απριλίου 2022, 20:00

Αντίπα επισκόπου Περγάμου

10^η Συνεδρία

Κεντρική ομιλήτρια:

Καθ. Φράνσις Κωσταρέλλος

Κριτικά Ζητήματα στις Ορθόδοξες
Κοινότητες της Αμερικής από τη Σκοπία

της Ιεραποστολικής Απήχησης και
Ποιμαντικής Διακονίας

Απόκριση:

Γιάννης Μαρινάκος

Η Πίστη ως Εσωτερική Ανάγκη και όχι
ως Επιβολή στον Συνάνθρωπο

ΔΕ 16 Μαΐου 2022, 20:00

Θεοδώρου του ηγιασμένου, Νικολάου
Μυστικού

11^η Συνεδρία

Κεντρική ομιλήτρια:

Δρ. Ειρήνη Αφεντουλίδου

Μαγικά Κατάλοιπα σε Βυζαντινά
Λειτουργικά Ευχολόγια. Μια Σπουδή
Χειρογράφων

Απόκριση:

π. Ραφαήλ Τσάλτας

Προς Υπέρβαση μιας Μαγικής
Κατανόησης της Λατρίας Σήμερα

ΔΕ 30 Μαΐου 2022, 20:00

Οσίου Ισαακίου του Ομολογητού, Οσίας
Εμμελείας, των εν Νικομήδεια μαρτύρων

12^η Συνεδρία

Κεντρικός Ομιλητής:

Δρ. Νίκος Τσιρέβελος

Η Ανασύσταση της Εκκλησίας της
Αλβανίας: Προσηλυτισμός ή Ορθόδοξη
Μαρτυρία;

Απόκριση:

Μιχαήλ Λαρεντζάκης

Ο Αγώνας για την Ανάκτηση
και Συντήρηση των Ορθόδοξων
Χριστιανικών Κειμηλίων στην Αλβανία

Γιορτή λήξης

Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν

Ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε θεάσεται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. Ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. Καὶ ἡμεῖς θεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Φόβος οὐκ ἐστὶν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.

Α' ἰω 4, 8-18.

Ἐνας περίτεχνος κόσμος

Ἐνας περίτεχνος κόσμος, ὁ κόσμος μας. Πολύπλοκος, πολυδιάστατος, συχνά ακατανόητος. Γεννά απορίες ἢ καὶ φόβο, ὅπως κάθε συνάντηση με τὸ ἀγνωστο. Εκεί ὅμως που για τὸν ἄνθρωπο κάτι εἶναι ἀγνωστο, εἶναι γνώριμο για τὸν Θεό. Εκεί ὅπου νιώθουμε ξένοι, εἶναι παρὼν ὁ Θεός. Αξίζει να ξεκινήσει κανεὶς για ἕνα ταξίδι συνάντησης με τόπους, ἀνθρώπους, λαοὺς καὶ πολιτισμοὺς. Μπορεῖς να μετέχεις σε αὐτή τὴν προσπάθεια συνάντησης.

Μπορεῖς να μετέχεις στον ὄμιλο των φίλων των διαπολιτισμικῶν, διαθρησκευτικῶν καὶ Ὁρθόδοξων ιεραποστολικῶν σπουδῶν.

Μπορεῖς να βρεις τὴν αἴτηση ἐδῶ: <https://mnimi-protoporja.com/friends-club/>

Θα μοιραστοῦμε τὸ ταξίδι. Καὶ μὴν ξεχνᾶς: "ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον" (Α' ἰω 4, 18).

